

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

2. Quinam meliore de luto ficti?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

num in *creatione*, alterum in *electione* positum docet. Nam ut fieremus ad *imaginem* Dei, dum principio procrearemur, obtinuimus: ut autem efficiamur ad ejus *similitudinem*, proposito, voluntatēque consequimur. Hanc hominis dignitatem etiam seneca perspexit, qui epist. 77. Omnia, ait, suo fine constant; vitem fertilitas commendat, vapor vinum, velocitas cervum. Quam fortia dorso jumenta sint quaris, quorum unus hic est usus, sarcinam ferre. In cane sagacitas prima est, si investigare debet feras; cursus, si consequi; audacia, si mordere & invadere. Id in quoque optimum est, cui nascitur, quod censetur. Homo Deo fruendo nascitur, ratione antecedit animantia cetera; virtute ergo & pietate præstare debet. Phidias præstantissimus artifex in Minervæ à se elaboratæ clypeo suam impressit imaginem tanto artificio, ut nemo delere posset, aut divellere, quin totam statuam imminueret. Cæli, terræque opifex suam impressit soli homini imaginem, quam nemo potest erradere & delere, quin se ipsum funditus perdat.

II. (b) Poëtæ de *meliore luto* *fiētos* appellant, quibus melior indoles, & perspicacius ingenium. Juven. Sat. 14.

Forſitan hæc (vitia) ſpernant juvenes, quibus arte benigna
De meliore luto finxit præcordia Titan:

Id est, Prometheus, Titanis nepos. Claudianus 2. in Eutrop. canit Epimetheum quoque, Promethei fratrem, homines formasse.

Sed nihil ætherij sparſit per membra vigoris;
Hi pecudum ritu non impendentia vitant,
Nec res ante vident: accepta clade queruntur,
Et serò tranſacta gemunt.

Salomon Prov. 17. *in facie prudentis lucet sapientia: oculi stultorum in finibus terra.* id est, modestia & gravitas elucet in vultu bonæ indolis; vecordia, petulantia, levitas quaquaversum evagans indicium est prava naturæ. Mens enim per corpus & faciem perlucet, sicut fax per laternam, sol per vitrum; juxta illud Sapientis: *In speculo frontium imago extat animorum.* Sed quia ipse (Deus) fecit nos, & non ipsi nos. psal. 99. meritò gratias tantò majores debemus Conditori nostro, quantò præclarioribus naturæ bonis nos instruxit. Agnovit id rex sapientissimus sap. 8. *Puer autem eram ingeniosus, & sortitus sum animam bonam.* Indoles quippe ejus, instar boni soli, radijs coelestibus calefacta probitatis & sapientiæ semina probè concipiebat, concepta confovebat, confota in fructus felices explicabat. Optime Seneca lib. 4. de

(a) Quinam meliore de luto fiēti.

de benef. Inſita ſunt nobis omnium ætatum, omniumque artium ſemina, magiſterque ex occulto Deus producit ingenia. Hic mihi occurrit, quod de Platone meminit Plutarchus in Mario, qui dicebat, ſe naturæ gratias agere, quod homo natus eſſet, non murum animal: quod mas, non femina: quod Græcus, non barbarus: quod Athenienſis, non Thebanus: quod temporibus Socratis. Potuiſſet addere, ſe Aurori naturæ gratias debere, quod animam fortitus eſſet bonam, hoc eſt, ingenium docile, acutum, ad ſapientiæ hauſtus excipiendos natum & factum; non tardum, ſtupidum, ſtolidum, fatuum, ſolis plagis emendandum. Ingenioſi ſigna ex Ariſtotele ſunt: Caro mollis, cutis ſubtilis, ſtatura mediocris, oculi cœrulei, fulvi, color candidus, capilli molliores, longiores manus & digiti, mitis aſpectus, ſupercilia conjuncta, modicus riſus, frons exporrecta, tempora modicè concava, caput in figuram mallei ex lato in acutum deſinentis, concinnatum. E contrario hebetis figura eſt, carnoſa frons, collum, brachia, facies, lumbi, coſtæ, pectus: occiput cavum aut rotundum, nec extans ullo modo, oculus pallidus, articuli puſilli, nares obſtructæ, parvæ, arrectæ, riſus multus, manus breves, latæ oculorum pupillæ, caput enorme, aut nimis exile, naſi inum craſſum, mandibulæ magnæ.

III. (c) Ingenioſè Venuſinus Vires varias animalium particulas hominis compositioni admiscet; nam ut quidam recentiorum Poëtarum ſcribit, Vivarium ferarum eſt pectus hominis, frementium in Appetentiæ ſede. *Delectatio* Siren, *Dolor* Hyena, uno, eodemque ſtabulo clauduntur. Mugit *Amor* Europam portans cum tauris: rugit *Ira* cum leonibus: *Audacia* tigrides antevolat: *Philomela*, *Spes* bona dulcè canit: ſed *Deſperatio* latrat inſtar moloſſi in rabiem acti: ululant mœſti *Timores*. Et verò cum, qui à virtute deſſectit, in tot beſtias, quot pravas libidines ſequitur, transformari, jam olim SS. PP. docuerunt. Inter quos D. Chryſoſt. hom. 4. in Matth. An hominem, inquit, agnoſcam, qui ut aſinus calcitrat: ut ſalaciſſimus equus in feminam hinnit; ut urſus voracitati ſtudet: ut mulus corpus ſaginat; ut camelus injuriarum memoriã retinet; ut leo irafcitur; ut lupus rapit; ut ſcorpionem ferit; ut vulpes ſubdoluſ eſt; ut nequitie venenum tanquam aſpis & viperæ ſervat? Quod ad eruditionem hiftoricam attinet, putat Iſidorus fabulam hanc ab origine idololorum profluxiſſe, quæ primitus hominum figurâ fabricari cœpta, cum eſſent inania ſimulacra, quaſi animari ſunt viſa, poſtquam dæmones ex ijs reſponſa dederunt.

D

IV. Non

(c) Pectus hominis Vivarium ferarum.